

שם המרצה: ד"ר דוד ענקי

שם הקורס: פרקטיקום: תפקידים ניהוליים

מספר הקורס: 60-044-01

סוג הקורס: פרקטיקום

שנת לימודים: תשע"ט סמסטר: שנתי היקף שעות: 2 ש"ש.

א. מטרות הקורס ותוצרי למידה (מטרות על / מטרות ספציפיות):

מטרת הקורס – תפקודים ניהוליים הינו מושג המתייחס למשפחה של תהליכים מנטליים, הכוללים בין השאר אינהיביציה, זיכרון עבודה וגמישות קוגניטיבית. תהליכים אלו דרושים לביצוע מגוון פעולות מנטליות כדוגמת תפיסה, זיכרון, חשיבה מופשטת, חוויית רגשות והתנהגות מוטורית. מטרת הקורס היא לתכנן ולבצע עבודת מחקר אשר תבחן באופן מקורי כיצד תפקודים ניהוליים באים לידי ביטוי בקוגניציה ובחיי היום-יום וכיצד הם משפיעים עליהם.

תוצרי למידה –

- לרכוש ידע אודות תיאוריות מרכזיות של תפקודים ניהוליים וחשיבותם של תפקודים ניהוליים בביצוע מטלות קוגניטיביות, מנטליות ורגשיות.
- להעלות שאלת מחקר בנושא של תפקודים חברתיים, המבוססת על רציונל תיאורטי.
- לתכנן מערך ניסויי מהימן, תקף, ובר ביצוע שיאפשר לענות בצורה אמפירית על השאלה המחקרית.
- להריץ את המחקר ולנתח את הנתונים באופן סטטיסטי.
- לפרש את משמעות התוצאות מבחינה תיאורטית ולבדוק את השלכותיהן התיאורטיות והמעשיות.
- לכתוב דו"ח מחקרי שיסכם את הרציונל המחקרי, תוצאות המחקר ומשמעותן התיאורטית באופן שיהלום כללי כתיבה מדעית.

ב. תוכן הקורס:

בשיעורים הראשונים בתחילת השנה יוצג תחום המחקר הספציפי של תפקודים ניהוליים בו תתמקד העבודה האמפירית לאורך השנה.

סמסטר א': הסטודנטים יעמיקו בנושא המחקר, באמצעות קריאה מודרכת של מאמרים וקריאה עצמאית. בהמשך הסמסטר, הסטודנטים ינסחו שאלה מחקרית בהנחיית המרצה, ויכתבו הצעת מחקר בצוותים (שני סטודנטים בצוות). במסגרת העבודה, תודגש קריאה ביקורתית של טקסטים מדעיים, וכן הכתיבה המדעית, תוך התמקדות בחלקי המבוא והשיטה. בסוף סמסטר א', כל צוות יגיש הצעת מחקר הכוללת מבוא ושיטה. הצעת מחקר זו תהווה חלק מן הדו"ח הסופי אשר יוגש בסוף סמסטר ב'.

סמסטר ב': הסטודנטים ימשיכו את עבודתם בצוותים ויערכו ניסוי מעבדתי בהנחיית המרצה. במהלך הסמסטר, הסטודנטים יכתבו דו"ח מדעי מלא אשר מתאר את עבודתם וכולל: תקציר, מבוא, שיטה, תוצאות ודיון. בסוף השנה, הסטודנטים יגישו את הדו"ח המלא ויציגו את עבודתם בקצרה בכיתה.

מהלך השיעורים:

השיעורים הראשונים יכללו הרצאות פרונטליות שיעסקו בהיבטים שונים של תפקודים ניהוליים. לאחר מכן יתחלקו הסטודנטים לזוגות כאשר כל זוג יהיה אחראי לפרויקט מחקרי. בשאר השיעורים יתקיימו מפגשים אישיים עם הזוגות לקידום הפרויקט. בסוף השנה יערך מפגש קבוצתי מסכם להצגת העבודות.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

תכנית שיעורים – סמסטר א'

מטלות	נושא	מס' שיעור	תאריך
	מבוא לתפקודים ניהוליים: מהם תפקודים ניהוליים, כיצד הם באים באינטראקציה עם יכולות קוגניטיביות אחרות? תיאוריות עיקריות, תחומי מחקר	1	
	מבוא לתפקודים ניהוליים: המשך.	2	
	הבדלים אישיים בתפקודים ניהוליים.	3	
	הבדלים אישיים בתפקודים ניהוליים: המשך.	4	
	פגישות אישיות: בחירת נושא המחקר	5-6	
	פגישות אישיות: ניסוח שאלת המחקר	7	
	פגישות אישיות: פיתוח השיטה המחקרית.	8-10	
	מפגש קבוצתי: הצגת המחקר	11-12	

תכנית שיעורים – סמסטר ב'

מטלות והערות	נושא השיעור	שיעור	תאריך
	פגישות אישיות: פיתוח השיטה המחקרית.	1	
	מפגשי הנחייה אישיים: אישור סופי להליך וכלים	2-3	
	מפגשי הנחייה אישיים: הרצת המחקר	4	
	מפגשי הנחייה אישיים: הרצת המחקר	5	
	מפגשי הנחייה אישיים: הרצת המחקר	6	
	מפגשי הנחייה אישיים: הרצת המחקר	7	
	מפגשי הנחייה אישיים: ניתוח הממצאים	8	
	מפגשי הנחייה אישיים: ניתוח הממצאים	9	
	מפגשי הנחייה אישיים: פרק התוצאות	10	
	מפגשי הנחייה אישיים: פרק הדיון	11	
	מפגשי הנחייה אישיים: פרק הדיון	12	
	הצגת דו"חות מחקר בכיתה	13	
הגשת הדו"ח הסופי			

ג. דרישות קדם:

מיועד לתלמידי מ"א (שנה א' או ב') במגמת קר"ם (קוגניציה-רגש-מוח).

ד. חובות / דרישות / מטלות:

תכנון מחקר אמפירי בנושא של תפקודים ניהוליים, הרצת ניסוי, וכתיבת דו"ח מחקר.

נוכחות בשיעורים פרונטליים ובמפגשים אישיים.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

ציון מספרי.

דו"ח מחקר מלא – 100%

ו. ביבליוגרפיה:

קריאה מומלצת

Diamond, A. (2013). Executive functions. *Annual Review of Psychology*, 64, 135-168. doi: 10.1146/annurev-psych-113011-143750.

Miyake, A., & Friedman, N.P. (2012). The Nature and organization of individual differences in executive functions: four general conclusions. *Current Directions in Psychological Science*, 21, 8-14.

Shallice, T., & Burgess, P. (1996). The domain of supervisory processes and temporal organization of behavior. *Philosophical Transactions of the Royal Society of London*, 351(1346), 1405-1411.

Banich, M.T. (2009). Executive function: the search for an integrated account. *Current Directions in Psychological Science*, 18(2), 89-94.

Welshon, R., (2010). Working Memory, neuroanatomy, and archaeology. *Current Anthropology*, 51 (S1), S191-S199.

Balter, M. (2010). Evolution of behavior. Did working memory spark creative culture? *Science*, 328(5975), 160-163.

Balter, M. (2010). Evolution of behavior. Does 'working memory' still work? *Science*, 328(5975), 162.

Baddeley, A. (2000). The episodic buffer: a new component of working memory? *Trends in Cognitive Science*, 4(11), 417-423.

Friedman, N. P., & Miyake, A. (2017). Unity and diversity of executive functions: Individual differences as a window on cognitive structure. *Cortex*, 86, 186-204.

Dajani, D. R., & Uddin, L. Q. (2015). Demystifying cognitive flexibility: Implications for clinical and developmental neuroscience. *Trends in Neurosciences*, 38(9), 571-578.

ז. שם הקורס באנגלית:

Practicum on executive functions